

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet

Oslo, 29. september 2018

Deres ref: 2015/54621-52

HØRINGSUTTALELSE FRA RETTSPOLITISK FORENING – HØRING OM RETNINGSLINJER FOR SAMARBEID MELLOM POLITIET OG BARNEVERNSTJENESTEN

1. Innledning

Det vises til direktoratets høringsbrev av 25. mai 2018 vedrørende nasjonale retningslinjer for samarbeid mellom politiet og barneverntjenesten ved mistanke om vold og overgrep i nære relasjoner med høringsfrist 1. oktober 2018.

Rettspolitisk forening (Rpf) er en uavhengig forening bestående av jurister, studenter i juridiske fag og andre interesserte. Rettspolitisk forening arbeider blant annet for å forsvare rettsstatlige verdier og for å bedre den rettslige situasjonen for sosialt vanskeligstilte grupper. Vi ønsker med dette å uttale oss om høringsprosessen rundt de foreslåtte retningslinjene for samarbeid mellom politi og barnevern.

2. Høringsspørsmålene

Rettspolitisk forening har ingen kommentarer til det materielle innholdet i retningslinjene. Vi ønsker allikevel å knytte noen kommentarer til enkelte av spørsmålene i høringsbrevet.

2.1. Gir retningslinjene konkret nok veiledning for praksisfeltet?

Hyppigheten av henvisninger til lovtekst varierer i de ulike punktene i retningslinjene. Under enkelte punkter, for eksempel «Barnevernstjenestens adgang til å dele opplysninger med foreldre», er det lagt inn en lenke til den relevante lovhomegjenemelen i lovdata. Andre steder, for eksempel under «Varsling til politiet», i punktet «Avvergingsplikt» er det lagt inn lenker til artikler eller opplysningssider på direktoratets egne nettsider som gir oversikt over gjeldende rett. Gjennomgående er det henvist til hjemmelsgrunnlag i retningslinjene. Enkelte steder i retningslinjene mangler det allikevel henvisninger, for eksempel under «Drøfting med politiet eller andre aktører» og «Samhandling etter anmeldelse, varsel eller utrykning», punktet «informasjon om beskyttelsestiltak». Dette er problematisk. Retningslinjene omhandler til dels svært inngripende tiltak. Det bør fremgå klart hvor regelen som oppstilles er hjemlet.

Enkelte av punktene i retningslinjene handler om de ulike institusjonen og deres rutiner. Her er det ikke et like stort behov for henvisninger. RPF etterlyser hjemmelshenvisninger i alle punkter som gjelder barnevernets og politiets plikter, og punkter som gjelder barn og foreldres rettigheter.

Flere steder i retningslinjene er det brukt lister med henvisninger. Dette kan være nyttig, for eksempel under punktet «Barnevernstjenestens avvergingsplikt», hvor det er en liste med henvisninger til straffebud som utløser barnevernets avvergingsplikt. Slike lister bør imidlertid ikke brukes for mye. Poenget med retningslinjene er å gi en mer sammenfattet oversikt over reglene for samarbeid mellom politiet og barnevernstjenesten. Man bør derfor unngå å nøye seg med å henvide til lovteksten, uten å skrive noe nærmere om hva den innebærer.

Gjennomgående er det flere skrivefeil i teksten, og flere steder mangler det paragraftegn før lovhensvisningene. Dette er noe som i seg selv nok ikke senker brukervennligheten av retningslinjene i særlig stor grad. Samtidig kan dette åpne for misforståelser. Retningslinjene bør etter høringsrunden gjennomgås med dette for øyet.

2.2. Er det temaer som burde vært utdypet eller som mangler?

Retningslinjene foreligger kun i digitalt format, og det er ikke utformet noen dokumentutgave. Direktoratet begrunner dette med at høringsprosessen også vil gi en indikasjon på hvor brukervennlig verktøyet er.

Det er viktig at verktøyet er brukervennlig, og Rettspolitisk forening forstår behovet for å få testet verktøyet. Samtidig er det uheldig at høringen er lagt opp slik når direktoratet også etterspør tilbakemeldinger på det materielle innholdet av retningslinjene. Direktoratet påpeker selv at mange vil oppfatte det som utfordrende å gi høringsinnspill på et digitalt produkt. Når det ikke foreligger en dokumentutgave er det vanskelig for høringsinstansene å se om noen temaer burde vært utdypet eller mangler. Dette gjelder særlig når retningslinjene er så omfattende som de er. Høringsinstansene burde vært forelagt retningslinjene både i digitalt format, og i et samledokument. Det ville gitt en mulighet både til å teste det digitale verktøyet samt å forsikre seg om at alle relevante deler av retningslinjene var kommentert.

Det er også problematisk at de enkelte områder av høringen ikke kan skrives ut uten at man risikerer at utskriften blir mangelfull. Dette gjør det vanskelig og tidkrevende å kommentere på det materielle innholdet i forslaget som foreligger.

Den lange høringsfristen kan til en viss grad avhjelpe det manglende samledokumentet. Samtidig er ikke dette tilstrekkelig til å sikre at alle de materielle forslagene er kommentert, når retningslinjene er så omfattende som de er.

At retningslinjene er oppsummert i høringsbrevet kan ikke avhjelpe dette. En oppsummering gir ikke en total og inngående oversikt over retningslinjene. Retningslinjene må forelegges for høringsinstansene i en dokumentutgave.

2.3. Er beskrivelse og anbefalinger i tråd med gjeldende regelverk?

Det kunne vært flere henvisninger til lov- og forskrift i retningslinjene, se under punkt 2.1.

Det ville gjort det lettere både for høringsinstansene og brukerne av retningslinjene å sikre seg at de er i tråd med gjeldende regelverk.

Eventuelle spørsmål kan rettes til Ingrid Lie som nås på tlf. 994 43 258, eller e-post styret2@rpf.no.

Med vennlig hilsen,

for Rettspolitisk forening,

Ingrid Lie